

ACADEMIA ROMÂNĂ

**BULETINUL
INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”**

Anul VIII, nr. 2

IAȘI

aprilie–iunie 2007

CUPRINDE:

- Activitatea departamentelor
- Din Arhiva DGLR
- Lucrări publicate
- Asociația Culturală „A. Philippide”
- Comunicări științifice
- *Varia*

PROIECTE DE CERCETARE

În trimestrul doi al anului 2007:

➤ La **Departamentul de lexicologie – lexicografie**, în vederea finalizării pentru Editura Academiei Române a volumului **DLR Litera L**, Partea 1 (**la – lherzolită**) (cca 2590 p.), s-au desfășurat următoarele etape:

- 1) refacerea, după lectura Comisiei de Etimologii, a porțiunii **la² – lazurit** (756 p.);
- 2) refacerea, după lectura unor membri ai Comisiei de Etimologii, a porțiunii **leab – lherzolită** (785 p.);
- 3) corelațiile parțiale ale articolelor din porțiunile **lăbădăi – lăzuț** (421 p.) și **leab – lherzolită** (785 p.) cu articolele corespunzătoare din volumul **DLR Litera L**, Partea a 2-a, pe cale de finalizare în Departamentul de lexicografie din cadrul Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române – Filiala Cluj;

4) pregătirea pentru Comisia de Etimologii a cca 690 p., corespunzătoare articolelor *la*¹, *lăsa* (și familia lexicală), *lega* (și familia lexicală).

În urma competiției de granturi CNCSIS, a fost obținută finanțarea pentru proiectul ***DLRI. Bază lexicală informatizată. Derivate*** (cod CNCSIS 1609, sesiunea 2007, perioada 2007–2008). Din echipa de cercetare fac parte: Cristina Florescu (director de proiect); Bogdan Mihai Aldea, Marius Radu Clim, Monica Corodeanu, Dan Cristea, Elena Dănilă, Corina Forăscu, Laura Manea, Dan Tufiș (membri).

➤ La **Departamentul de dialectologie** au continuat lucrările de proiectare a volumului al IV-lea de hărți și material necartografiat din ***NALR. Moldova și Bucovina***, prin repartizarea, pe cele două secțiuni, a materialului reprezentând răspunsurile din anchete pentru porțiunea 1222–2000 din ***Chestionar*** (545 de întrebări cu profil lexical, după eliminarea, selectivă, a verbelor). Pentru volumul III/2 din ***Texte dialectale*** din această serie, a fost pregătit pentru tipar materialul dintr-o localitate anchetată. Paralel, au continuat lucrările de ultimă finisare tehnică a materialelor din diferite secțiuni ale volumului al III-lea din ***Atlas***.

➤ Colectivul **Departamentului de toponimie** este angajat în elaborarea a două lucrări: 1) ***Tezaurul toponimic al României: Moldova***, vol. II. ***Dicționarul toponimic general al bazinului Moldovei*** (Dragoș Moldovanu, pentru Moldova superioară, și Daniela Butnaru, pentru Moldova mijlocie); 2) ***Micul dicționar toponimic al Moldovei (România) istoric și etimologic***, (Vlad Cojocaru, Dinu Moscal, Ana-Maria Prisacaru). Pentru prima lucrare, s-a redactat Bibliografia generală a volumului al II-lea, împreună cu lista localităților anchetate (311 p.), s-a continuat documentarea la Biblioteca Academiei Române și s-au redactat 40 p. de articole privind zona Moldovei mijlocii. Pentru a doua lucrare, Dragoș Moldovanu a elaborat un ***Proiect*** de 40 p. (cu secțiunile: Finalitate; Criterii de selecție și etapele documentării; Schema lexicografică; Anexe = 18 articole în redactare definitivă; Abrevieri), care a fost supus dezbaterii colective, cu participarea altor specialiști ai Institutului. De asemenea, s-au realizat hărți la sc. 1: 200.000, în care au fost notate toate toponimele care urmează să fie introduse în ***Dicționar*** (mai puțin oiconimele), excerptate din hărți la scară medie sau mare. Întrucât este vorba de un dicționar structural, s-au fișat, din harta de la 1895 a Institutului Geografic al Armatei (sc. 1: 50.000), toate câmpurile toponimice constituite în jurul unor nuclee geografice majore.

➤ **Departamentul de istorie literară** a executat operațiunile necesare pregătirii pentru tipar a materialului redactat în toate centrele de cercetare și care va fi inclus în volumul VI al ***Dicționarului general al literaturii române***

(DGLR), proiect fundamental al Academiei Române. S-au revizuit, completat și definitivat articole de la literele *S* (60 p.) și *Ș* (250 p.). S-au revăzut, de asemenea, redactările mai vechi la articole proprii – **Virgil Treboniu**, tabelul cronologic la **I. Slavici** ș.a. – și s-au redactat articole noi: **Gh. Stoica**, **Maria Șlehtițchi**, **Aurel Ștefanachi**, **Paul Sterian**, **Valentin Talpalaru**, **Ion Trivale** ș.a. Pentru **Arhiva DGLR**, s-a continuat sistematizarea răspunsurilor primite la chestionarul difuzat. În urma competiției de granturi organizată de Academia Română, a fost aprobat proiectul *Evaluarea informatizată, din perspectiva criticii și istoriei literare, a literaturii române dintre 1900–2007 în vederea actualizării Dicționarului general al literaturii române (DGLR)*, care se va desfășura în perioada 2007–2008. Echipa este alcătuită din: Ofelia Ichim (responsabil de proiect), Șerban Axinte, Nicoleta Borcea, Daniela Butnaru, Marius-Radu Clim, Cecilia Holban, Ioana Repciuc (colaboratori interni), Emanuela Ilie, Ramona Luca, Ana Zăstroiu (colaboratori externi), Dan Mănuță, Remus Zăstroiu (consilieri științifici). Colegii din redacția „Anuarului de lingvistică și istorie literară” au început pregătirea volumului pe anul 2007.

Colaborarea cu departamentul similar de la Institutul „G. Călinescu” din București s-a desfășurat în condiții optime.

➤ **Departamentul de etnografie și folclor** continuă lucrul la proiectele ce se ocupă de cercetarea obiceiurilor din ciclul familial. În cursul trimestrului al II-lea, Silvia Ciubotaru a fișat documente din **Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei** privitoare la *Repertoriul nupțial din Moldova*, iar Ion H. Ciubotaru (1/2 normă) a transcris texte poetice pentru corpusul funebru. Ioana Repciuc a continuat operațiunea de transpunere a benzilor magnetice din sistem analogic în sistem digital. Ion H. Ciubotaru a lucrat și la tema de colaborare cu Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, în cadrul unui grant CNCSIS.

STUDII, ARTICOLE, RECENZII

◆ Șerban Axinte: „*Un om din Est*”, *romanul unui destin*, în „Timpul”, 2007, nr. 4, p. 10; *Un sacrificiu pe altarul mass media*, *ibidem*, nr. 5, p. 10; *Despre reușita unui proces alchimic*, în „Cuvântul”, 2007, nr. 6, p. 17; **Prefață** la Ioana Petcu, *Ipostaze ale teatralității în romanul medieval și postmodern*, Iași, Junimea, 2007, p. 7–9; **Prefață** la Liviu Bîrsan, *Ochiul și pulberea*, Iași, Polirom, 2007, p. 510; **Postafță** la Liviu Antonesei, *Apariția, dispariția și eternitatea Eonei*, Pitești, Paralela 45, 2007, p. 200–207.

- ◆ Vlad Cojocaru: *Toponymes et appellatifs géographiques*, în „Nouvelle Revue d’Onomastique”, 2007, nr. 47, p. 205–218.
- ◆ Elena Dănilă (în colaborare cu Dan Cristea, Marius Răschip, Corina Forăscu, Gabriela Haja, Cristina Florescu, Bogdan Aldea): *The Digital Form of the Thesaurus Dictionary of the Romanian Language*, în vol. *Advances in Spoken Language Technology* (editors Corneliu Burileanu, Horia-Nicolai Teodorescu), București, Editura Academiei Române, 2007, p. 195–206.
- ◆ Stelian Dumistrăcel: „*Radio șanț*” și „*Zvon-Press*” ca markeri ai comuniunii fatice în satul global, în vol. *Stil și limbaj în mass-media din România* (coord. Ilie Rad), Iași, Polirom, 2007, p. 231–246.
- ◆ Stelian Dumistrăcel: un număr de 13 articole de cultivare a limbii, publicate în ziarul „Lumina” (Iași), la rubrica „Lumea cuvântului”, între 7 aprilie și 30 iunie 2007.
- ◆ Florin Faifer: *O șarjă grosieră. Un Béranger printre rinoceri?*, în „Teatrul azi”, 2007, nr. 3–4, p. 92–93; *Un ceremonial mito-poetic (Lucian Blaga)*, II, în „Revista română”, XII, 2007, nr. 1, p. 9–10; *Matei Vișniec – de la farsa tragică la parabola filosofică*, *ibidem*, nr. 2, p. 12–13; *Arșavir – un frate devotat*, în „Convorbiri literare”, CXL, 2007, nr. 4, p. 44; *Ofurile lui Arșavir*, *ibidem*, nr. 5, p. 53–54; *Profesioniști și paraponisiți*, *ibidem*, nr. 6, p. 142–143; *V. Alecsandri – inimă voioasă de călător*, în „Vitrăliu”, XV, 2007, nr. 1–2, p. 53–54.
- ◆ Cristina Florescu (în colaborare cu Dan Cristea, Marius Răschip, Corina Forăscu, Gabriela Haja, Elena Dănilă, Bogdan Aldea): *The Digital Form of the Thesaurus Dictionary of the Romanian Language*, în vol. *Advances in Spoken Language Technology* (editors Corneliu Burileanu, Horia-Nicolai Teodorescu), București, Editura Academiei Române, 2007, p. 195–206; *Les néologismes roumaines en w-, x- et y- comparés à leurs congénères français et italiens*, în *Actes du XXIVe Congrès International de Linguistique et de Philologie Romanes* (editor David Trotter), Aberystwyth, Max Niemeyer Verlag, 2007, vol. IV, secția 11, p. 59–68.
- ◆ Gabriela Haja (în colaborare cu Dan Cristea, Marius Răschip, Corina Forăscu, Elena Dănilă, Cristina Florescu, Bogdan Aldea): *The Digital Form of the Thesaurus Dictionary of the Romanian Language*, în vol. *Advances in Spoken Language Technology* (editors Corneliu Burileanu, Horia-Nicolai Teodorescu), București, Editura Academiei Române, 2007, p. 195–206.

- ♦ Dan Mănuță: *Răzbunarea inefabilului*, în „Convorbiri literare”, CXLI, 2007, nr. 4, p. 60–62; *Literatura română generală*, *ibidem*, nr. 5, p. 72–74; *Poetul și războiul*, *ibidem*, nr. 6, p. 61–63.

CĂRȚI

- ♦ Dan Mănuță: *Restituiri (critica criticii)*, Iași, Editura Princeps Edit, 2007, 180 p.

COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

- ♦ Elena Dănilă (în colaborare cu Dan Cristea, Marius Răschip, Corina Forăscu, Gabriela Haja, Cristina Florescu, Bogdan Aldea): *The Digital Form of the Thesaurus Dictionary of the Romanian Language*, The 4th Conference on Speech Technology and Human – Computer Dialogue, Iași, România, 10–12 mai 2007.
- ♦ Mioara Dragomir: *Etimologii grecești pe baza Hronografului den începutul lumii... (ms. 3517) și a altor scrieri din epocă*, Zilele academice timișorene, ediția a X-a, 24–25 mai 2007, Timișoara.
- ♦ Stelian Dumistrăcel: *Limba română între așteptări și rezultate*, în cadrul dezbaterii „*Învățământul liceal încotro?*”, organizată de Filiala Iași a Academiei Române, 27 aprilie 2007.
- ♦ Cristina Florescu (în colaborare cu Dan Cristea, Marius Răschip, Corina Forăscu, Gabriela Haja, Elena Dănilă, Bogdan Aldea): *The Digital Form of the Thesaurus Dictionary of the Romanian Language*, The 4th Conference on Speech Technology and Human – Computer Dialogue, Iași, România, 10–12 mai 2007.
- ♦ Gabriela Haja (în colaborare cu Dan Cristea, Marius Răschip, Corina Forăscu, Elena Dănilă, Cristina Florescu, Bogdan Aldea): *The Digital Form of the Thesaurus Dictionary of the Romanian Language*, The 4th Conference on Speech Technology and Human – Computer Dialogue, Iași, România, 10–12 mai 2007.
- ♦ Dan Mănuță: *Literatura general românească*, în cadrul Festivalului Internațional de Creație Poetică „Grigore Bostan”, organizat de Catedra de română și limbi clasice de la Universitatea „Iuri Fedkovyci” din Cernăuți, Ucraina, 1–3 iunie 2007.

DIN ARHIVA DGLR

ILIEȘIU, Iustin (18.03.1900, Maieru, j. Bistrița-Năsăud – 30.09.1976, București) a fost poet, gazetar, traducător. Autobiografia de mai jos se găsește în **Arhiva Dicționarului General al Literaturii Române (ADGLR)** la cota **I 35**.

Reproducem acest document aflat în **ADGLR** pentru a ilustra informațiile stocate pe baza chestionarelor trimise, de-a lungul anilor, dar și în prezent, scriitorilor, criticilor și istoricilor literari, traducătorilor, din România, cât și celor preocupați de literatura și de cultura română, din străinătate.

IUSTIN ILIEȘIU

(Note autobiografice)

M-am născut în comuna Maieru, din părinții români Laurențiu Ilieșiu și Irina Ilieșiu, născută Rus, amândoi odrasle de oameni înstăriți, tata fiu de intelectual sătesc, iar mama fiică de săteni cu știință de carte.

Bunicul meu după tată a fost Grigorie Ilieșiu, învățător în Domnin (Sălaj), iar pe urmă administrator al pădurilor grănicerești din Năsăud. Dar el era și poet. Scria versuri frumoase și a tipărit la Piatra, în 1883, volumul *Noile proverburî și cântice ale românilor*, din care numai eu mai păstrez un exemplar și nici Academia Română nu-l are. A mai lăsat câteva cărți în manuscris, ca *Bondralăul și nevasta*, aflătoare la Biblioteca de Stat din București, secția manuscrise, apoi un volum de poezii, *Oglinda lumii*, aflător în posesia mea, precum și cartea *Imat și Ignat*, tipărită de editorul I. Ciurcu, Brașov, sub un nume străin, după moartea sa.

Tatăl meu încă scria poezii și era mare iubitor de folclor. Păstrez în colecția mea câteva, iar mamă-mea avea un deosebit talent pentru cântatul doinelor care mi-au fermecat copilăria.

M-am născut în 18 martie 1900.

Școala primară am făcut-o, clasa I și a II-a, în satul meu, la dascălul Barna, un vestit pedagog, iar clasele III și IV, le-am terminat în cătunul Anieș, la școală de stat, unde mergeam în fiecare dimineață și veneam seara acasă, dus și adus de cele mai multe ori de buna mea mamă Irina ori de vreun vecin plătit.

Bunica mea, soția lui Grigorie și mama lui Laurențiu, care mă iubea ca ochii din cap și care m-a îngrijit mai mult și m-a învățat să descifrez primele litere, a fost Nastasia Ilieșiu.

La înscrierea în clasa I-a primară, dascălul Barna mi-a pus un ziar în mână și m-a pus să citesc în fața tuturor învățătorilor din cancelarie. Au rămas mulțumiți cu toții.

În anul 1911, tata m-a dus la Bistrița în clasa I-a de la liceul evanghelic de acolo, chipurile ca să deprind nițel limba germană. Și nu mi-a prins rău.

În anul următor am fost dus la liceul grăniceresc din Năsăud, azi „George Coșbuc”, unde am terminat clasele a II-a – a VI-a, fiind însă în permanentă ceartă cu matematica, predată de profesorul Emil Domide, care, în loc să atragă pe elevi la studiul său, îi îndepărta cu fel de fel de cuvinte urâte.

Aici însă am avut profesori mari, elemente distinse și bine pregătite, ca pe Ion Păcurariu, dr. Valer Seni, Cornel Sânjoanu, dr. Emil Precup, iar la muzică pe vestitul compozitor Augustin Bena.

Eram însă în primul război mondial. Când a intrat România în război în 1916, sufletul meu de român grănicer m-a împins și am scris pe zidurile liceului: „Trăiască România Mare!”

Profesorul Păcurariu, ca diriginte, a aflat, m-a chemat la el și m-a întrebat: „Tu ai scris?” – „Eu”, am răspuns. „Dar nu ți-ai dat seama că ne-or închide ungerii liceul și te-or spânzura? Ei, uite, te vom elimina! Pleci acasă și trimite pe tatăl tău la mine!”

Și am plecat. Tata a mers la liceu și a primit o scrisoare tot de la Păcurariu pentru profesorul Gavril Precup din Blaj, să mă primească acolo în clasa a VII-a. Deci el m-a eliminat și, văzând că deja publicam în 1916 poezii în „Foaia Poporului Român” din Budapesta și aveam suflet de mare român, tot el m-a recomandat la Blaj.

Aici am fost primit de vestitul prozator, marele Alexandru Ciura, cu brațele deschise, mai cu seamă că îmi apăruse, după o carte a sa, în editura „Foaia Poporului Român” din Budapesta, volumașul meu de versuri ***Munții noștri aur poartă*** și deci după nume îi eram deja cunoscut.

Am dat de altă viață aici. Am frecventat vestita bibliotecă a Blajului și cei doi ani până la bacalaureat au trecut repede, mai cu seamă că, în clasa a VIII-a fiind, am fost și recrutat și imediat după maturitate încorporat și dus la Școala de ofițeri de rezervă din Alba Iulia, de unde după câteva luni trebuia să ne trimită pe front.

Colegi de valoare am avut la liceul din Năsăud pe Sever Pop, din Poiana Ilvei, care a ajuns profesor universitar la Cluj, Cernăuți, iar pe urmă la universitatea din Bruxelles, unde a încetat din viață în plină tinerețe. Superior cu două clase, dar buni prieteni, am avut pe Vasile Finegariu din Salva, un mare talent, care a căzut pe front. Dacă trăia, ajungea un valoros scriitor român. Apoi pe Valeriu Boeriu, un distins intelectual, doctor în medicină,

medic colonel. Tot aici am avut o prietenie deosebită cu Artene Istrate, bun compozitor român, care a făcut multă vâlvă pe vremuri cu compozițiile sale.

La Blaj am avut un distins coleg, care a ajuns mai târziu episcopul Aftemie, apoi pe Luchi Mureșianu, fiul marelui compozitor, și el la fel de valoros creator de melodii.

Izbucnind revoluția din 1918, tocmai când terminasem Școala de ofițeri din Alba Iulia, am plecat spre Maieru, am organizat împreună cu învățătorul Ion Barna și învățătorul Constantin Partene „Garda Națională Română” din sat, fiind primul ei secretar, apoi am fost chemat de doctorul Carol Ion Șotel la Cluj, ca secretar al Secției Militare Secrete, secție care a făcut minuni de vitejie în legătură cu unirea Ardealului cu patria-mamă.

Tot atunci cu dr. Carol Ion Șotel și Valentin Drăgan am pus bazele primului ziar românesc în Clujul dezrobit, „Glasul libertății”, la care am lucrat 5 ani.

În anul 1919 m-am înscris la Facultatea de Litere a Universității Cluj, pe care terminând-o, am intrat în învățământ. Mai târziu am făcut și Facultatea de Drept.

La Cluj am funcționat ca profesor de liceu, predând română la toate clasele timp de 12 ani, iar din 1929–1940 am fost directorul definitiv al școlilor industriale, având un număr de peste 1.000 de elevi.

Pe lângă învățământ, în 1920 am scos la Cluj revista „Evoluția”, al cărei secretar de redacție am fost tot timpul cât a apărut. Tot în 1920 am fost redactor responsabil, singurul cu numele pe ziar, la „Voința” (Cluj), cotidian care avea ca prim redactor pe Adrian Maniu și redactori pe: Cezar Petrescu, Gib Mihăescu, Lucian Blaga, Ecaterina Pitiș, Vasile Al-George și într-un timp pe Eugen Filotti. Proprietar al ziarului era „Banca Agrară” din Cluj, cu directorii ei Vasile Osvadă și Bontescu.

La Cluj am mai fost redactor intern la ziarul lui Octavian Goga „Biruința”, toți anii cât a apărut, având director pe Alexandru Hodoș și fiind considerat drept cel mai bun reporter al Clujului. Reportajele mele colorate au avut mare efect pe vremuri și au făcut multă vâlvă.

Am mai fost redactor la „Gazeta Ardealului” din Cluj, apoi redactor pentru Ardeal al ziarelor „Curentul” și „Politica” din București, precum și al revistei „Cele trei Crișuri” din Oradea.

În volumul meu de *Amintiri din Cluj între 1918–1940*, am multe amintiri despre scriitorii cu care am avut relații: Adrian Maniu, Gib Mihăescu, Ecaterina Pitiș, Lucian Blaga, Vasile Al-George, Al. Hodoș, Zaharia Bârsan, Septimiu Popa, Ion Agârbiceanu, Emil Isac și mulți alții, apoi despre profesorii: Vasile Bogrea, I.C. Cătuneanu, Nicolae Drăganu etc.

Din anul 1914 (la vârsta de 14 ani) până în 1918, am colaborat regulat cu versuri la „Foaia Poporului Român” din Budapesta a lui Birăuțiu, care avea

prim redactor pe Leonard Paukerow. Ziarul acesta avea suplimente săptămânale: „Foaia ilustrată” și unul umoristic, „Cucu”.

Am luat parte activă la înființarea Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat, cu sediul în Cluj, fiind membru activ, membru în comitet de câteva ori și într-un an secretar general al sindicatului.

Am luat parte și la înființarea Asociației scriitorilor din Ardeal și Banat, având ca președinte pe prof. univ. dr. Victor Papilian, care a fost și director al Teatrului Național din Cluj. Eu am fost membru în Comitetul de conducere al Asociației.

Am colaborat regulat la mai multe reviste. Citez câteva: „Țara noastră” (Cluj), „Cosinzeana” (Cluj), „Cele trei Crișuri” (Oradea), „Aurora” (Oradea), „Transilvania” (Sibiu), „Darul vremii” (Cluj), „Gândul nostru” (Bârlad), „Foaia tinerimii” (București) etc.

Am mai fost redactor intern la „Gazeta gazetarilor” (Cluj) și „Cultura poporului” (Cluj).

După refugiul din 1940–1945, am fost redactor intern la ziarul refugiaților „Ardealul” din București.

Am luat parte la peste 50 de șezători literare în toate orașele țării, ducând steagul românismului pretutindena și însuflețind ascultătorii cu poeziile mele clocotitoare de dragoste de neam și de Ardeal.

La Cluj am mai redactat ca prim redactor ziarul „Dacia nouă”.

Colaborări până în 1918 am mai avut la: „Unirea” (Blaj), „Gazeta poporului” (Sibiu) sau „Calea vieții” (Comloș) a părintelui N. Brânzeu.

La Cluj am mai fost președinte al Societății studenților someșeni „G. Coșbuc”.

Tot aici am organizat pe meseriașii români în asociație și m-au ales ca primul lor președinte, iar pe urmă m-au proclamat ca președinte de onoare pe viață.

La București, din 1940, pe lângă ziaristică, am funcționat și în învățământ, fiind directorul Școlii Comerciale nr. 17, apoi directorul Școlii Com[erciale] profesionale nr. 4. În acest interval (1940–1944) am fost și inspector și inspector general în învățământul muncitoresc din Ministerul Muncii.

Am fost pensionat în anul 1957 la Școala Generală nr. 65 din București, unde am predat limba și literatura română.

Sunt și pensionar al Fondului Literar al Uniunii Scriitorilor.

În anul 1928 am câștigat premiul I de nuvelă al revistei „Realitatea ilustrată” din Cluj (an II, nr. 5 din febr[uarie] 1928).

Din 1940–1945 am funcționat ca secretar general al Asociației foștilor luptători din Gărzile Naționale din Ardeal și Banat, care au luptat pentru unirea Transilvaniei cu patria-mamă. Această asociație a avut sediul în București și sucursale în toate județele din Ardeal și Banat. Din 1940-1944

am fost membru în Comit[et] de conducere al Asociației celor 500.000 de refugiați ardeleni, până la redobândirea Ardealului întreg.

La Cluj am avut mulți cunoscuți și mulți prieteni buni. Aici am avut prieten desăvârșit pe poetul Vasile Al-George din Sângeorz-Băi, care a venit în rândurile armatei române, ca ofițer, să dezrobească Ardealul. El a scris frumoase cuvinte despre mine în reviste. Și eu l-am servit, l-am atras cu mine pe la toate ziarele la care am fost angajat. Petru Groza m-a chemat să-mi tipărească un volum de poezii. Era pe atunci ministru al Ardealului în guvernul Averescu. Eu am renunțat în favoarea lui Al-George și astfel i-a editat volumul de poezii *Pământ*. O bună colegă am avut pe poeta Ecaterina Pitiș și pe redactorul Ion Munteanu, prozatorul. Cu el și cu Alexandru Avram, secretar de redacție, călătoream în fiecare an la Orșova sau la mare. Aici stăteam câte-o săptămână toți trei și aici am înotat pe Dunăre și eu, și Munteanu de la Orșova până la Ada-Kaleh. Avram ne urma cu o barcă, însoțit de un barcagiu turc.

În raporturi de prietenie mai eram cu Gib I. Mihăescu, Tiron Albani și Isaia Tolan, cu Oct. Buzea, Aurel Buteanu, Ion Costea, profesorul-redactor, și apoi cu reporterul Ștefan Paul și vestitul Stan Palanka, supranumit „regele sprițurilor”, despre care am scris amintiri savuroase.

Tot aici mă aprecia foarte mult și ieșeam mereu împreună „decanul” gazetarilor ardeleni Ghiță Stoica, apoi Vladimir Nicoară și Const. Cehan Racovitză de la „Cultura Poporului”.

Adesea stăteam la mese de cafea cu bătrânii Lucian Bolcaș și Aurel Ciato, care ne povesteau impresionante întâmplări din vechea gazetărie românească din Ungaria.

La mine ținea mult dr. Sebastian Bornemisa, directorul revistei „Cosinzeana”, la care colaboram regulat.

Aici m-am împrietenit și cu dr. Costică Hagea de la „România Nouă”, care mai târziu, în timpul refugiului, a ajuns directorul ziarului „Ardealul” din București, când dr. Anton Ionel Mureșianu, primul director, a stat în pușcărie, politic, vreo 18 ani.

Localul nostru de petreceri în Cluj, la început, a fost „Crâșma în drum”, care se găsea într-un colț vizavi de Poșta Centrală.

Dar prieten intim am avut îndeosebi pe prozatorul Septimiu Popa, care semna Adelina Istrate „icoanele” sale fugare, și pe Radu Dragnea, pe care mai târziu l-am întâlnit la Varșovia ca atașat de presă. Cartea sa despre Mihail Kogălniceanu a fost mult apreciată pe timpuri.

La București, pentru poeziile mele patriotice, am fost sărbătorit de mai multe ori.

Cea mai fastuoasă și prietenoasă sărbătorire mi s-a făcut la restaurantul „Roșianu” în anul 1945, la 24 februarie. Atunci mi s-a înmănat și un splendid album cu peste 70 de dedicații date de diferiți prieteni ai mei, în frunte cu Ghiță Pop, fost ministru al Cultelor.

A doua frumoasă sărbătorire a mea s-a făcut la împlinirea vârstei de 72 de ani de către cercul literar „Ion Creangă”, în asociație cu Casa de ajutor reciproc a pensionarilor din 23 August. După multe discursuri, mi s-a dat o masă la restaurant.

În timpul celor 7 ani de refugiu am avut mulți prieteni buni, ca pe Costică Hagea, directorul ziarului „Ardealul”, Dumitru Nacu, președintele refugiaților ardeleni, un mare suflet de român din Năsăud, apoi pe dr. Aurel Dumitraș, președintele Asociației Gărzilor Naț[ionale] Rom[âne] din Ardeal și Banat, care au ajutat la Unirea Ardealului cu patria-mamă, pe dr. Ilie Lazăr, nașul meu, un însuflețit român, pe prof. Ion Costea, care a scris multe articole despre activitatea mea literară, pe valorosul pictor Liviu Bordeaux, un mare talent în ale penelului, pe toți scriitorii ardeleni și bucureșteni cu care mergeam la diferite șezători literare, ca și pe prietenul și criticul Vasile Netea.

Un bun și nedezmintit prieten am mai avut însă pe părintele profesor Ion Costan de la Bistrița-Năsăud, care redacta acolo în calitate de director ziarul „Săptămâna”. El era un mare român, lucra în Ardeal pentru cauza românilor și era cunoscut ca al doilea Lucaci al românilor transilvăneni, atât în Ardeal, cât și în Vechiul Regat. De câte ori venea în România, făcea uriașe servicii refugiaților și ducea ajutoarele noastre celor rămași pe plaiurile vremelnice robite.

Activitatea sa nu va fi uitată niciodată și se păstrează cu litere de aur în inimile noastre.

Dar aici am cunoscut pe toți oamenii politici ai timpului, în frunte cu Iuliu Maniu, care aprecia foarte mult activitatea mea literară și lupta mea pentru Ardeal. De multe ori a rostit cuvinte frumoase despre mine la diferite ocazii și la căsătoria mea.

Nedezmintit și vrednic prieten l-am avut pe dr. Eugen Ionuca, fostul prefect al Clujului.

Eu am fost însă sărbătorit și în Ardeal, în satul meu natal Maieru. Aici este unul dintre cele mai bine organizate și frumoase muzee sătești din țară. Opera întreagă se datorește distinsului profesor Sever Ursa, harnic și însuflețit director al muzeului. Acest om, prin priceperea și munca sa, a reușit să ne dea un muzeu care aduce multă cinste măierenilor. Străinii, vizitatorii care trec pe acolo, rămân înmărmuriți de ce e în stare un om capabil și vrednic, un element plin de însuflețire, să realizeze din nimic.

În acest muzeu am și eu un colț permanent al meu, căruia în fiecare lună mă străduiesc să-i trimit diferite piese de la mine și de la prietenii bucureșteni. În cadrul acestui muzeu, în fiecare an, e amintit numele meu, și în Societatea culturală „Liviu Rebreanu” la fel.

Aici se păstrează și unul din portretele mele, pictat de maestrul Liviu Bordeaux.

Printre prietenii buni cu care am purtat corespondență ani de zile îl socotesc pe prietenul Teodor Ghițan din Cluj, distins cercetător istoric, mare român și valoros om de cultură ardelean.

Alți prieteni intimi am la București pe avoc. dr. Aurel Ghițiu și dr. Ion Curcu, apoi generalul medic dr. Odiseu Apostol etc. etc.

Am următoarele cărți tipărite:

1. *Poezii din rezbel* (1914-1915), Editura I. Ciurcu, Brașov, 1916.
2. *Munții noștri aur poartă* (versuri), Biblioteca „Cartea pentru toți”, Budapesta, 1917.
3. *Colăcărie care se zice la nunți*, Editura Aug. Deac, Gherla, 1918.
4. *Florile Ardealului*, doine și chiuituri din popor, Editura Polonyi, 1920.
5. *Carte de visuri. Roata norocului*, Editura „Lumea și țara”, Cluj, 1924.
6. *Altă colăcărie. Versuri glumețe*, Cluj, 1925.
7. *Florile dalbe. Colinde din popor*, Cluj, 1926.
8. *Cheia viitorului*, Cluj, 1925.
9. *Cetățile melancoliei* (poezii), Editura Radio, Cluj, 1923.
10. *Laura* (traduceri din antologia literaturii moderne maghiare), Editura „Franklin”, Oradea, 1922.
11. *Durerea neamului* (versuri), Cluj, 1924.
12. *Grădina cu flori de toamnă* (poezii), Editura Societății Scriitorilor din Ardeal și Banat, Cluj, 1940.
13. în „Anuarul Școlii de ucenici ind. și comerc.”, Cluj, 1934/1935 (cu câte peste 100 de p.).
14. *Ibidem*, 1935/1936.
15. *Curs complet pentru învățământul ucenicilor*, an I (în colaborare cu profesori de română, istorie, geografie), Editura Cartea Românească, Cluj.
16. *Ibidem*, an II.
17. *Spre biruință* (poezii), București, 1942.
18. *Lângă hotar* (poezii), București, 1943.
19. *Țara din poveste* (poezii pentru copii), Editura Cioflec, București, 1943.
20. *Sângerări ardelen* (poezii), Editura Cioflec, București, 1945.
21. Calendarul „Ardealul”, București, 1943.

22. *Cerbul cu stea de aur în frunte*, Editura S.A.R.E.C., București, 1945.
23. *Antologia literaturii maghiare* (în colaborare), Editura pentru Literatură Universală, București, 1967.
24. *Ibidem*, 1968.
25. *Epistolar sau iscusita carte pentru tichuirea scrisorilor*, Editura Kraft și Dortleff, Sibiu, 1936.
26. *Folclor din Transilvania*, Editura pentru Literatură, București, 1967 (peste 450 de p.).
27. *Isprăvile vulpii*, Editura Tineretului, București, 1968.
28. *Ileana cea norocoasă* (basm), Editura Tineretului, București, 1968.
29. *Calul cu potcoave de aur* (basm), Editura Tineretului, București, 1969.
30. *Filon cel viteaz* (basm), Editura Tineretului, București, 1968.
31. *Das Pferd mit de Goldenen Hofeisen*, Editura Tineretului, București, 1969.
32. *Trepte de aur* (poezii), prefață de Victor Eftimiu, Editura Litera, București, 1973.

Am în manuscris următoarele volume de versuri nepublicate:

1. *Poezii României. Biografii literare în versuri*.
2. *Trepte de aur* (poezii). Complet 50 poezii.
3. *Prințesa fermecată* (basm în versuri, 86 de pagini, ilustrat cu 21 de ilustrații mari).
4. *Amurg* (poezii).
5. *Melodii din pădurile vieții* (poezii).
6. *Apă vie* (poezii).
7. *Sufletul veacurilor* (poezii).
8. *Ghiocei și fluturi* (poezii pentru copii).
9. *În țara visurilor* (poezii).
10. *De vorbă cu anii* (poezii).
11. *Graiul pietrelor* (poezii).
12. *Cărări pierdute* (poezii).
13. *Frunze uscate* (poezii).
14. *Depărtări* (poezii).
15. *Cumpăna vremii* (poezii).
16. *Simfonia amurgului* (poezii).
17. *Ziduri vechi* (poezii).
18. *Popas în fața eternității* (poezii).
19. *Plecure* (poezii).
20. *Cartea vieții* (poezii).
21. *Rădăcini* (poezii).

22. *Cântece de libertate* (poezii).
23. *Începuturi* (poezii).
24. *Țara fericirii* (basm în versuri, 47 de pagini mari).
25. *Viorel cel Viteaz* (basm în versuri, 72 de pagini).
26. *Mielul cu lână de aur* (basm în versuri, 58 de pagini).
27. *Voinicul munților* (basm în versuri, 79 de pagini).
28. *Răzbunarea ursitoarei* (basm în versuri, 40 de pagini).
29. *Cântece pentru Ileana Cosânzeana* (poezii).
30. *Durere* (poezii).
31. *Rugăciuni lângă cruce* (poezii).
32. *Poezii*.
33. Un volum de poezii patriotice pentru diferite ocazii.
34. *Colinde din Ardeal* (folclor).
35. Un alt volum de versuri traduse din literatura maghiară.

Am și următoarele manuscrise cu volume de proză:

1. *Figuri din Clujul de altădată*.
2. *Însemnări și amintiri din Cluj* (1918-1940).
3. *Cartea cu basme*.
4. *Basme vechi ardelenesti* (vol. IV).
5. *Basme din Țara Năsăudului* (500 de pagini). Aflător la editură.
6. *Basme din Munții Rodnei* (vol. III). Aflător la Academie, secția manuscrise.
7. *Cartea cu surprize* (pentru copii).
8. *Femei celebre* (traducere din ungurește, 174 de pagini).
9. *Tainele codrului* (povestiri din lumea animalelor).
10. *Însemnări și amintiri din Maieru*.
11. *Mărturisiri și amintiri din Cluj*.
12. *Amintiri din școală* (Bistrița – Năsăud – Blaj).
13. *Trei figuri ardelenene*.
14. *Traduceri* (nuvele și schițe din literatura ungurească).
15. *Note de drum din Polonia* (dintr-o călătorie).
16. *Însemnări fugare* (două volume de schițe).

Iustin Ilieșiu
27.04.75

ASOCIAȚIA CULTURALĂ „A. PHILIPPIDE”

- ◆ În cadrul ciclului de prelegeri *Filologia ieșeană – tradiții și perspective europene*, organizat de Asociația Culturală „A. Philippide” în colaborare cu Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, pe data de 25 mai 2007 a fost prezentată comunicarea *Alexandru I. Philippide – omul și opera*, susținută de cercetător științific gr. I dr. Carmen-Gabriela Pamfil, de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide”.
- ◆ Ministerul Afacerilor Externe a aprobat finanțarea proiectului *Emigranți din România la Torino (1989-2006). O abordare cultural antropologică*, proiect care se derulează prin Asociația Culturală „A. Philippide”. Echipa interdisciplinară care va lucra la această temă este alcătuită din specialiști de la Universitatea „Al.I. Cuza” din Iași, Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea din Bielefeld (Germania), Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” din Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași și Universitatea din Torino (Italia). De la Institutul „A. Philippide” participă Ofelia Ichim (director de proiect) și Florin-Teodor Olariu.
- ◆ Revista „Philologica Jassyensia” este partener al Observatorului European al Plurilingvismului.

VARIA

- ◆ Un colectiv de cercetători de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide” se preocupă de pregătirea Simpozionului internațional *Români majoritari/români minoritari: interferențe și coabitări lingvistice, literare și etnologice*, care va fi organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” și de Asociația Culturală „A. Philippide”, la Iași, în perioada 19–21 septembrie 2007. Comitetul de organizare este alcătuit din: prof. univ. dr. Dan Mănuță, directorul Institutului de Filologie Română „A. Philippide” (președinte); dr. Ofelia Ichim, președinte al Asociației Culturale „A. Philippide”, dr. Gabriela Haja, dr. Florin-Teodor Olariu, dr. Elena Dănilă, drd. Șerban Axinte (membri).
- ◆ În luna iunie a.c., prof. dr. Stelian Dumistrăcel a făcut parte din comisiile de susținere, la Universitatea „Al.I. Cuza”, a două teze de doctorat, al căror conducător științific a fost: Monica Geanina Croitor (Bilauca), *Termeni creștini în frazeologia românească. Reflexe în textul jurnalistic și în discursul public* (15 iunie 2007), respectiv Constantin Cezar Mărcușan, *„Limba de lemn” în mass-media românească actuală* (30 iunie 2007).
- ◆ Dan Mănuță a fost membru în juriul pentru decernarea premiilor la Târgul național de carte Librex, ediția a XV-a, Iași, 18–22 aprilie 2007.

♦ în cadrul Zilelor revistei „Convorbiri literare”, Dan Mănuță a fost moderatorul dezbaterii *Globalizare și multiculturalism*, care a avut loc la Iași, 20 aprilie, la Uniunea Scriitorilor, Filiala Iași.

♦ Florin-Teodor Olariu și Ofelia Ichim au depus următoarele proiecte în cadrul Programului Cadru 7 al Uniunii Europene:

1. Coordonator: Universitatea Complutense din Madrid, Spania; titlul proiectului de bază: *The Politics of Culture: Nationhood, Interculturalism, and Citizenship in the New Europe*; în acest context, cei doi cercetători au propus proiectele: a. Florin-Teodor Olariu: *Imagology and Ethno- and Socio-cultural Perspectives on the Romanian Diaspora in Europe*; b. Ofelia Ichim: *Nationhood, Stereotyping, and Images of the Romanian Diaspora in Europe*.

2. Coordonator: Universitatea din Oslo, Suedia; titlul proiectului de bază: *Identities in Contact: Multiculturalism and Multilingualism as Resources for Emancipation and Social Cohesion*; în acest context, cei doi cercetători au propus proiectul (în colaborare) *Bukovina: Structures, Images and Identity Strategies*.

♦ În zilele de 1 și 2 iunie 2007, Dan Mănuță a avut o întâlnire de lucru la Universitatea din Cernăuți, cu prof. univ. dr. Gheorghe Jernoveiu, șeful Catedrei de limba română și limbi clasice, cu conf. univ. dr. Lora Bostan, de la aceeași catedră, precum și cu scriitorii Vaile Tărățanu, Mircea Lutic, Simion Gociu, Ilie Tudor Zegrea și Ștefan Hostiuc. De asemenea, a avut o întâlnire de lucru la Kiev, în ziua de 5 iunie 2007, cu prof. univ. dr. Vasile Cazac, președintele Societății „Petru Movilă”, a românilor din Ucraina.

♦ În ziua de 26 iunie 2007, Dan Mănuță a avut o întâlnire de lucru la București, cu acad. Eugen Simion, Președintele Secției de Filologie și Literatură de la Academia Română.

♦ De la 1 iulie 2007, dl Dinu Moscal a promovat prin concurs în postul de asistent de cercetare la Departamentul de toponimie.

♦ Dna Laura Manea a primit, din partea forurilor abilitate, confirmarea de promovare la CS II, în cadrul Departamentului de lexicografie – lexicologie.

♦ De la Universitatea din Extremadura, Cáceres, Spania, au făcut o vizită la Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, pe data de 4 mai 2007, domnii José Manuel González Calvo, profesor de lingvistică (specialist în lingvistica textului) și director al Departamentului de Filologie Hispanică și Lingvistică Generală la Facultatea de Filozofie și Litere, membru corespondent al RAE (Academia Regală Spaniolă) și Jesús Terrón – profesor de Didactica limbii și Metodica predării limbii la Facultatea de Formare a Profesoratului (echivalentă cu Facultatea de Pedagogie).

Redacția:

Luminița Botoșineanu, Gabriela Haja, Ofelia Ichim, Florin-Teodor Olariu

INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „A. PHILIPPIDE” • STRADA

CODRESCU, NR. 2 • IAȘI • 700481 • TELEFON: 004.0232/267597

E-MAIL: philippide_secretariat@yahoo.com

WEB: <http://www.iit.tuiasi.ro/philippide>

ISSN 1582-5019